

N:o 19.

Ank. till Riksd. Kansli den 31 Mars 1879, kl. 1 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om underdånig skrifvelse angående skärpta straffbestämmelser mot fylleri.

Under förmälan, hurusom lagstiftaren ej borde vara likgiltig i förhållande till de nykterhets- och måttlighetssträfvanden, hvilka inom vårt land på senaste tiden åter vaknat till lif, och i den kamp, som medelst dem kämpades mot roten och upphofvet till det mesta af det orätta, som han sökte bestraffa, till fattigdomen och eländet samt deras ofta oundvikliga följder, lasten och brottet; att visserligen, genom den småningom ökade bränvinsskatten, en minskning inträdt i förtäringen af spritdrycker, men att, då det till största delen vore den fattigare befolkningen, som drabbades af skattens hela tunga och bränvinet af denna betraktades såsom en nödvändighetsvara, resultatet af ett fortgående på den inslagna banan af varans fördyrande skulle blifva, att den fattige blefve ännu fattigare, hvarför en annan äfven annorstädes, t. ex. i Frankrike anlitad utväg att motarbete dryckenskapen, nämligen skärpandet af straffbestämmelserna för fylleri, borde användas, har Herr *Fredrik Andersson* uti en af Andra Kammaren till Lag-Utskottet hänvisad motion, N:o 89, då motionären icke hade tillräcklig kännedom om lagstiftningen i andra länder för att vilja föreslå några bestämda åtgärder, hemställt, »att Riksdagen ville till Kongl. Maj:t ingå med underdånig skrifvelse, att Kongl. Maj:t ville låta utarbete och, antingen särskildt eller i sammanhang med det af de tillsatte komiterade väntade lagförslaget i bränvinsfrågan, för Riksdagen framlägga förslag till skärpta straffbestämmelser mot fylleri, i riktning af hvad motionären i sin motion anförte.»

Då motionären till stöd för sin motion åberopat Frankrikes exempel,
Bih. till Riksd. Prot. 1879. 7 Saml. 10 Häft.

vill Utskottet upplysa, att i Frankrike visserligen under förra tider de strängaste åtgärder mot fylleri varit föreskrifna, men att, sedan dessa råkat ur tillämpning, den nyare franska lagstiftningen icke förr bestraffat fylleri och dryckenskap, än efter Pariserkommunens fall, då fråga väcktes om åtgärders vidtagande mot dryckenskapslasten och, efter åtskilliga öfverläggningar och olika lagförslag, *lagen af den 23 Januari—4 Februari 1873 i och för undertryckande af fylleriet å offentliga platser och bekämpande af alkoholismens framsteg* utfärdades. Enligt denna lag skola de, som i uppenbarligen öfverlastadt tillstånd anträffas å gator, vägar, torg, kaféer, krogar eller andra offentliga ställen, tagas i tillfälligt förvar samt straffas första gången med böter från 1 (= 72 öre) till och med 5 francs, i händelse af återfall: första gången med enkelt fängelse under högst tre dagar, andra gången med enkelt fängelse från sex dagar till en månad samt böter från 16 till 300 francs, tredje gången »med maximum af förestående bestraffning, som kan höjas ända till dubbelt» och förlust af röst- och valrätt, valbarhet, jurymannarätt, rätt att bekläda eller utöfva offentliga funktioner eller beställningar i förvaltningen samt förlust under två års tid af rätt att bära vapen; och kan, efter återfall andra gången, vederbörande domstol låta sin dom offentligen anslås i det antal exemplar och å de ställen, den för godt finner. Återfall anses emellertid hafva inträdt endast i den händelse, att en person inom ett år, efter att hafva blifvit dömd för fylleri, åter beträdes med samma förseelse, hvilken, hvad beträffar återfall till och med andra gången, derjemte skall vara begången inom samma domstols område.

Hvad angår lagstiftningen i ämnet i andra främmande länder, så skall i *England* den, som på offentlig plats anträffas drucken, böta första gången högst 10 shillings (= 9 kronor), andra gången inom ett år högst 20 shillings (= 18 kronor) tredje gången inom ett år högst 40 shillings (= 36 kronor). Den, som på offentlig plats är drucken och oregerlig, må gripas och skall efter omständigheterna böta högst 40 shillings eller undergå högst en månads fängelse. Väsentligen samma föreskrifter som för *England* gälla för *Irland*.

Beträffande *Nord-Amerikas förenta stater*, så stadgar staten *New-Yorks* lag — och i hufvudsaklig öfverensstämmelse dermed de staters lagar, i hvilka försäljning af starka drycker är medgifven, — att, om en person anträffas berusad på offentlig plats, han af polisen skall genast tagas i förvar samt böta 3—10 dollars (= 11,11 — 37,03 Kr.)

Den från den 1 Januari 1872 gällande strafflagboken för *Tyska*

riket upptager icke särskildt straff å fylleri, utan faller detta under 366 §, som med böter till och med 20 thaler (= 53,40 Kr.) eller fängelse till och med fjorton dagar bestraffar, bland annat, den, som öfverträder polisföreskrifter, utfärdade till bevarande af säkerheten, beqvämligheten, renligheten och lugnet på offentliga vägar, gator eller platser.

I *Österrike* har år 1877 en särskild lag emot fylleri och dryckenskap blifvit utfärdad, enligt hvilken den, som i synbarligen drucket tillstånd, att dermed väckes allmän förargelse, visar sig å utskänkningsställe eller värdshus, på gata eller andra offentliga platser, straffas med fängelse till och med en månad eller böter till och med 50 gulden (= 87,50 Kr.) Har någon under loppet af ett år blifvit tre gånger straffad för fylleri, kan polismyndigheten förbjuda honom att under loppet af ett år besöka värdshus och utskänkningsställen i hans hemort samt dess närmaste omgifning, och öfverträdelse af sådant förbud straffas med fängelse till och med en månad eller böter till och med 50 gulden.

I *Finland* gälla på grund af förordningen den 30 Maj 1859 hufvudsakligen samma ansvarsbestämmelser mot fylleri och dryckenskap, som hvad i Sverige derom den 16 November 1841 utfärdade förordning innehåller.

I *Danmark* stadgar reskriptet den 5 December 1794, att, om dädan efter någon af allmogen på landet befunnes öfverlastad, skulle han, oakadt han i sin dryckenskap ingen annan förseelse eller missgerning begått, dock böta till socknens fattige första gången två mark, andra gången dubbelt och så framdeles; hvarjemte särskilda föreskrifter i ämnet äro, åtminstone för Köpenhamn, gifna.

I *Norge* skall enligt Lov angående Brändevins Salg og Udskjænkning den 6 September 1845 den, som vid kyrka, på ting, vid auktioner eller annan offentlig församling finnes i berusadt tillstånd, böta en specie-daler, hvarjemte han kan visas eller föras bort. Ger han på något af de nämnda ställena eller på gata, väg eller annan offentlig plats, krog eller gästgifveri anledning till förargelse eller oordning, kan han tagas i förvar, intill dess han varder nykter.

Af denna redogörelse framgår visserligen, att i flera främmande länder strängare straffbestämmelser äro stadgade mot fylleri än hos oss, men Utskottet finner så stränga straff som t. ex. i Frankrike icke för vårt land och dess förhållanden lämpliga. I hvad mån de i Frankrike ledt till det åsyftade målet, har Utskottet sig icke bekant. Det synes emellertid Utskottet uppenbart, att dryckenskap lika litet som andra laster,

i och för sig och så länge dermed icke är förenad kränkning af någons rätt eller störande af allmän ordning, utgör föremål för brottmålslagstiftning. Då strafflagen i 18 kap. 15 § bestraffar fylleri, är det icke fylleriet såsom last, utan *den allmänna förargelse*, som derigenom åstadkommes, att någon *å väg, gata eller annat allmänt ställe* anträffas i det tillstånd, att af hans åtbörder eller orediga sinnesförfattning synbarligen märkas kan, det han drucken är, som betingar straffbarheten. När nu bötesbeloppet kan uppgå ända till tjugo kronor, finner Utskottet strafflagen efter den uppfattning, densamma har om fylleribrottets karakter, och i jmförelse med de för liknande sedlighetsbrott bestämda straff, hafva gifvit domstolarne tillräcklig latitud för ifrågavarande brotts bestraffande, och, med allt erkännande af det behjertansvärda i motionens syfte, får Utskottet derföre vördsamt hemställa,

att motionen icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 28 Mars 1879.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. GEGERFELT.

Reservation:

af Herr *Torpadie* mot viss del af motiveringen för utlåtandet.

Herrar *von Gegerfelt* och *Johannes Jonson* hafva begärt få antecknadt, att de efter undfängen ledighet varit från riksdagen frånvarande, den förre då Utskottet behandlat motionen, och den senare, då utlåtandet justerats.